

М. Гетьманчук, У. Ільницька
Національний університет "Львівська політехніка"

АКТУАЛЬНЕ ВИДАННЯ, ЩО СПРИЯЄ ФОРМУВАННЮ ПОЛІТИЧНОЇ І ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Рецензія на навчальний посібник І.І. Бегея "Порадник із політології: Семінарські заняття". – Львів: ЛБІ НБУ, 2006. – 351 с.

© Гетьманчук М., Ільницька У., 2007

У системі вищої освіти навчальна дисципліна "Політологія" посідає особливе місце, формуючи активну громадянську позицію, політичну культуру та політичне мислення молоді людини. Помітним та яскравим внеском у комплекс політологічної навчально-методичної літератури став навчальний посібник І. Бегея "Порадник із політології: Семінарські заняття".

Посібник адаптований до вимог навчальної програми у системі вищої освіти і, безумовно, сприятиме глибшому оволодінню матеріалу та систематизації знань. Поданий із урахуванням сучасних методологічних підходів теоретичний матеріал, ґрунтовні узагальнення, доцільні схеми та таблиці, вдало дібрані тести, цікаві дискусійні питання для роздумів і міркувань, доступність викладу, продуманість й оптимальність структури роблять "Порадник" концептуально цілісним, оригінальним й актуальним виданням. Рецензований навчальний посібник сприятиме зростанню інтересу студентства до політології й політики, стане джерелом політичного мислення, культури, а також забезпечить формування активної громадянської позиції української молоді.

Складений з огляду на особливості викладання курсу політології, "Порадник" покликаний допомогти студентам у підготовці до семінарських занять із основних тем, передбачених програмою, зокрема: "Політико-правова думка Стародавнього світу, середньовіччя, епохи Відродження, Нового часу"; "Політична думка України", "Політичні доктрини лібералізму, консерватизму, націоналізму, анархізму, комунізму, соціалізму, соціал-демократії, тоталітаризму", "Політична система як сукупність владних інститутів", "Політичні еліти та лідери", "Політичний процес та духовні складові політики". "Порадник із політології" є доповненням до існуючих підручників і навчальних посібників і, як зазначає сам автор у "Слові до читача", готуючись до семінарів, модульного контролю, іспитів, не можна обмежуватись лише "Порадником", а "...слід опрацювати лекційний матеріал, наукову навчальну літературу, першоджерела, праці мислителів, політичних діячів". Отже, завданнями рецензованого посібника є: надання методичної допомоги студентам під час підготовки до семінарських занять, полегшення їх самостійної роботи, сприяння кращому засвоєнню теоретичного матеріалу, систематизація та закріплення набутих знань, забезпечення адекватного розуміння нової термінології, а також ознайомлення студентів із кращими зразками політико-правової думки України.

Реалізувати поставлені завдання дала змогу чітка, продумана структура. *Основна частина* "Порадника" – це дев'ять тем семінарських та семінарсько-практичних занять із лаконічним, системним викладом теоретичного матеріалу, з методичними порадами та вказівками. Крім того, до кожної теми представлено *Список рекомендованих джерел та літератури, Короткий словничок термінів*, які відтворюють зміст теми, *Питання для роздумів і обговорення*, тематику *Повідомлень і*

рефератів, а також *Тести*, розв'язання яких забезпечить краще засвоєння студентами навчального матеріалу. Така оптимальна структуризація основної частини "Порадника" є безумовною перевагою і цінністю рецензованого видання.

На особливу увагу заслуговують запропоновані автором "Питання для роздумів і обговорення", проблематика яких є надзвичайно актуальною і спонукає студентів до самостійного мислення, до аналізу конкретних політичних процесів, а також до переосмислення усталених догм та стереотипів.

Слід відзначити цікаву й актуальну тематику повідомлень і рефератів. Дослідження запропонованих автором проблем вимагає від студентів застосування різноманітних наукових методів: порівняльного, системного, структурно-функціонального, низки логічних й емпіричних методів дослідження. Крім того, висвітлення окремих тем рефератів передбачає проведення порівняльного аналізу сучасних суспільно-політичних явищ і процесів в Україні та в інших державах.

Заслуговують на увагу розроблені автором тести, розв'язання яких вимагає аналітичного мислення й широкого застосування знань, здобутих під час вивчення теми.

Основну частину "Порадника з політології" доповнюють *Перелік питань до 1-го та 2-го модульних завдань*. І. Бегай запропонував власне бачення структури модульного контролю: 1-ше та 2-ге питання – описові, 3-тє – тестові завдання.

Варто відзначити значний за обсягом *Список рекомендованих джерел та літератури*. Вмотивованим і доцільним є представлене автором групування джерельної бази: навчальна література (48 назв); законодавчі акти (29 назв); наукова література (86 назв); довідкові видання (28 назв); періодичні видання (9 назв) та інтернет-ресурси (12 назв).

Значно збагатили навчальний посібник *Додатки*, які є логічним і органічним продовженням основної частини "Порадника". Це – *схеми і таблиці*, які уточнюють основний зміст і теоретичні положення базових тем лекційного курсу, *"Лаконічник"* – стислий виклад поглядів політичних мислителів і діячів світу й України; *"Короткий словник політичних термінів та політологічних понять"*, а також *"Хрестоматійні фрагменти"*, які заслуговують на особливу увагу. Подання у "Пораднику" матеріалів з першоджерел – уривків з праць видатних українських мислителів, політичних діячів, – безумовно, є цінністю та перевагою рецензованого видання. Варто відзначити цікаві, лаконічні біографічні нариси про визначних мислителів та громадсько-політичних діячів України, які автор "Порадника" органічно поєднує із уривками їх праць.

Вдала й вмотивована структура "Порадника" (коли в межах одного видання логічно поєднуються теоретичний матеріал, методичні поради і вказівки з підготовки до семінарських занять, тестові завдання, дискусійні питання для роздумів і обговорення, цікава тематика повідомлень і доповідей, словник термінів, хрестоматійний матеріал, список рекомендованих джерел та літератури) – є успішним результатом методичних і науково-педагогічних пошуків І. Бегай та безумовним достоїнством й особливістю рецензованого посібника.

Слід відзначити доступність викладу і разом з тим науковість видання, системність матеріалу, переконливість теоретичних узагальнень.

Рецензований навчальний посібник за своєю структурою та новизною методичних підходів має високу навчально-методичну та практичну цінність і є вагомим внеском у комплекс існуючої вітчизняної літератури з політології.

"Порадник" І. Бегай становить великий пізнавальний інтерес для студентів, аспірантів й усіх, хто цікавиться політологічною проблематикою.